

2015-12-14

Ref. 22/2015

Regeringskansliet
ILO-kommittén

a.ilo-kommitten@regeringskansliet.se

Yttrande från LO, TCO och Saco angående ILOs rekommendation 204 *The transition from the informal to the formal economy*

LO, TCO och Saco har beretts möjlighet att ge synpunkter på rekommendation om övergången från den informella till den formella ekonomin. (nr 204)

Vid ILOs 104e arbetskonferens den 12 juni 2015 antogs rekommendationen (204) om övergången från den informella till den formella ekonomin.

Sammanfattande synpunkter

LO, TCO och Saco anser att regeringen skyndsamt bör anta den aktuella rekommendationen. LO, TCO och Saco finner att det inte föreligger några hinder av den art som skulle försvåra eller förhindra ett antagande av rekommendationen. LO, TCO och Saco anser att ett antagande av rekommendationen på ett positivt sätt kan fungera preventivt mot att den informella ekonomin ökar. Rekommendationen bör ses i en global kontext av en alltmer avreglerad arbetsmarknad där möjlighet och tillgång till socialt skydd, regleringar på arbetsmarknader och skattetransfereringar är undermåligt utformade.

Ett antagande av rekommendationen från svensk sida ger välbehövligt stöd till övriga medlemsländer att skyndsamt anta rekommendationen.

Bakgrund

ILO antog vid arbetskonferensen 2015 en ny rekommendation som avser att stödja hundratals miljoner människor att ta sig från den informella till den formella ekonomin.

Rekommendationen är resultatet av att kommittén under två ILO-konferenser (2014 och 2015) har förhandlat fram grundläggande kriterier och insatser för att minska och främja övergången från informell till formell ekonomi.

Enligt ILO¹ arbetar ca hälften av världens arbetskraft inom någon form av informell ekonomi. Den kännetecknas av brist på grundläggande rättigheter i arbetslivet, brist på möjligheter till goda anställningsformer, brist på socialt skydd, låg produktivitet och begränsade möjligheter till kollektivförhandling och social dialog. Det riskerar att resultera i marknader som präglas av korruption och snedvriden konkurrens vilket hämmar företagens tillväxtkraft.

Rekommendationen är den första i sitt slag och unik i sin ansats att försöka motverka en framväxt och utveckling av en informell ekonomi.

Utgångspunkten för rekommendationen är att de flesta människor inte väljer att arbeta i den informella ekonomin av fri vilja utan därför att det saknas alternativ för att finna sin försörjning.

Rekommendationen innehåller både strategier och praktiska förslag på vad som bör göras för att uppnå dess syfte. Rekommendationen hänvisar till 12 olika grundprinciper. Utgångspunkten för dessa är ILOs kärnkonventioner och Decent Work agendan. Rekommendationen stipulerar att en formalisering av ekonomin går genom att främja möjligheten till grundläggande skydd för arbetstagare, inkomstrygghet och företagande. Likaså att stödja möjligheten för företag att växa och utvecklas för att generera sysselsättning. Medlemsländerna antog att rekommendationen ska följas upp och dess implementering åiterrapporteras till ILO enligt samma ordning som övriga ILO-standarder.

Rekommendationen antogs med stor majoritet av konferensen, trots att förhandlingarna i vissa stycken präglades av särskilda svårigheter i att nå konsensus.

LOs, TCOs och Sacos synpunkter

(Numrering följer den antagna rekommendationens indelning)

1. LO, TCO och Saco vill betona vikten av att rekommendationen riktar sig till att skapa förutsättningar för företagande, ökad sysselsättning och socialt skydd baserade på ILOs agenda för ett anständigt arbetsliv (Decent Work agenda). LO, TCO och Saco välkomnar även att det är tydligt att rekommendationen tar sin utgångspunkt i att motverka att formell ekonomi övergår till informell ekonomi.

6. LO, TCO och Saco välkomnar att det i rekommendationen tydliggörs att de mest representativa arbetsgivarorganisationerna respektive arbetstagarorganisationerna ska konsulteras för att uppfylla intentionerna i rekommendationen i enlighet med ILOs vedertagna trepartssystem.

7. LO, TCO och Saco välkomnar att rekommendationen särskilt betonar vikten av att ta hänsyn till de mest utsatta grupperna i den informella ekonomin och kopplar det till att de politiska och rättsliga ramarna ser olika ut i medlemsländerna och att det därför krävs olika anpassade insatser för att uppfylla rekommendationens intentioner.

8. LO, TCO och Saco anser att det är av stor vikt att Sverige gör en tydlig analys av hur den informella ekonomin ser ut och vilka riskfaktorer som kan förekomma för att ekonomin ska utvecklas mot att bli allt mer formell.

¹ http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/comment-analysis/WCMS_377771/lang--en/index.htm

11. LO, TCO och Saco anser att den nu rådande svenska lönebildningsmodellen, som är baserad på ett autonomt partssystem, ska vara grunden för utformandet av löner i Sverige, och det gäller även eventuella minimilöner. LO, TCO och Saco bedömer att rekommendationens riktlinjer uppfylls inom ramen för det nuvarande systemet.

15 d. LO, TCO och Saco står bakom rekommendationens intention om att stärka möjligheterna att etablera sig på arbetsmarknaden och att ta sig ur fattigdom. Det är dock av vikt att insatserna som ska möjliggöra detta utgår från den enskildes förutsättningar och att individen stärker sin position så att hen kan ta sig ur fattigdom. LO, TCO och Saco tolkar att rekommendationen i sin hänvisning till olämpligt utformadö menar rådande välfungerande nationella lönebildnings- och sociala skyddssystem.

29. Rekommendationen är otydlig i vad som avses under punkt. 29 men LO, TCO och Saco ser inte i nuläget något behov av ytterligare rättsmedel utöver de som redan finns.

35. Kriterier för vilken typ av ekonomiskt stöd som avses bör förtydligas liksom under vilka omständigheter stöd kan ges till de omnämnda organisationerna.

Med vänlig hälsning

LO
Loa Brynjulfsdottir

TCO
Per Hilmersson

Saco
Helena Larsson